

VÁLOGATÁS A SZERZŐI JOGI SZAKÉRTŐ TESTÜLET SZAKVÉLEMÉNYEIBŐL

SZAKINDÍTÁSI DOKUMENTÁCIÓ SZERZŐI JOGI VÉDELME

SZJSZT-05/2014

A nyomozóhatóság által feltett kérdések

1. A szakindítási dokumentáció a szerzői jogi törvény hatálya alá tartozó szellemi alkotásnak minősül-e, amennyiben igen, bír-e vagyoni értékkel?
2. A dokumentáció egy másik főiskola alapításánál történő felhasználása okozott-e, okozhatott-e az oktatási intézménynek vagyoni hátrányt, ha igen, meghatározható-e annak pontos összege, illetve annak meghatározása milyen adatok birtokában lehetséges?

Az eljáró szakértő szakvéleménye

Ad 1. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 1. §-ának (3) bekezdése szerint a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől. A törvény a hivatkozott § (2) bekezdésében ugyan tartalmaz egy felsorolást, amely listázza a jellemzően szerzői műnek tekintett alkotásokat, de ebben nem szerepelnek a megkeresésben megjelölthöz hasonló szellemi alkotások. Ugyanakkor a lista példálódzó, ilyen módon pedig akár ott meg nem említett alkotások is védelem alatt állhatnak. Vagyis ez nem zárja ki, hogy egy szakindítási dokumentáció szerzői jogi védelem alatt álljon.

Azt, hogy a megkeresésbeli dokumentáció állhat-e szerzői jogi védelem alatt, inkább az dönti el, hogy megfelel-e az Szt. fent említett 1. § (3) bekezdésének, vagyis mutat-e a szerzője szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jelleget.

Itt utalni kell arra, hogy egy szakindítási dokumentáció sok tekintetben nem lehet egyéni, eredeti jellegű, különösen mivel a felsőoktatási szabályozási környezet az ilyen dokumentumok számos elemét determinálja. Ebből fakadóan például nem lehet egyéninek, eredetinek tekinteni azokat az elemeket, amelyek a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény vagy más jogszabály alapján kerültek be a dokumentációba, vagy például a képzési kimeneti követelményekről szóló, valamely miniszteri rendeletben meghatározott [elemeket, amelyek] elsősorban szakmai tartalmú előírásoknak felelnek meg, és nem engednek

eltérést a készítők számára. Nem lehet egyéninek, eredetinek tekinteni azokat az elemeket sem, amelyek sablonszerűek, például az egyes oktatói kívánt tárgyak szükségszerű elemeinek a leírását (ami természetesen szakterületenként eltérő lehet).

Mindez azonban természetesen nem zárja ki azt, hogy a konkrét szakindítási dokumentáció tartalmazzon olyan elemeket is, amelyek egyéni, eredeti jellegűek. Ilyen lehet a tárgyak elnevezése, a részletes tárgyleírások, a tárgyak egymásra épülésének a sorrendje (amennyiben nem előírásnak vagy egyébként bevett szakmai hagyománynak felel meg), a teljes dokumentáció elrendezése, szerkezete, válogatása.

Meg kell jegyezni, hogy egy szakindítási dokumentáció általában nem egyetlen szerző szellemi alkotása: abban közreműködnek az egyes tárgyakat jegyzők, akik maguk készítik el a tárgyleírásokat, illetve az(ok), aki(k) összeállítja(ák) a teljes dokumentációt. Ilyen módon egy szakindítási dokumentáció akár gyűjteményes mű is lehet, amelyben védelmet élveznek az egyes elemek (a fenti megszorításokkal), valamint a teljes dokumentáció is.

Fel kell hívni arra is a figyelmet, hogy a dokumentáció az elbírálási eljárás során, az azzal kapcsolatos felhasználásokban, magában az eljárásban nem áll szerzői jogi védelem alatt, mivel az Szjt. 1. § (4) bekezdése szerint nem tartoznak e törvény védelme alá a jogszabályok, az állami irányítás egyéb jogi eszközei, a bírósági vagy hatósági határozatok, a hatósági vagy más hivatalos közlemények és ügyiratok, valamint a jogszabállyal kötelezővé tett szabványok és más hasonló rendelkezések. A dokumentáció a benyújtást követően közigazgatási eljárás ügyiratává válik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy teljes körben kikerülne a szerzői jogi védelem alól. Ahogy arra az SZJSZT már több korábbi döntésében is rávilágított, a szabályozás célja itt az, hogy magát az eljárást könnyítse, de nem a mű teljes közkinccsá tételére irányul (L. SZJSZT-09/2001, SZJSZT-16/2006, SZJSZT-34/2006 ügy). Ha a mű az eljáráson kívül kerül felhasználásra, az továbbra is engedélyköteles.

Mindezek miatt azonban egy szakindítási dokumentáció vagyoni értékét meghatározni igen összetett feladat, amire a testületnek teljes egészében nem is terjed ki a hatásköre, hiszen a szerzői jogok értékén kívül nem vizsgálódhat, noha maga a szakindítási dokumentáció nem kizárólag szerzői jogi értékkel bír.

Mindazonáltal még a szerzői jogi vonatkozású értéket is nehéz megállapítani, mivel egy ilyen szakindítási dokumentációnak nincs valódi, „piaci” ára. Az értékét ugyanis nemcsak az határozza meg, hogy egy oktatásszervezési szakember egy ilyen részletességű dokumentációt milyen összeg fejében készítené el (lásd még fent a többszerzősség vonatkozásában kifejtetteket), de még az ő vonatkozásában is megkülönböztetendő, hogy vállalkozási jellegű (eredményre irányuló) vagy megbízási jellegű (eredményt eshetőlegesen létrehozó) a jogviszony, és még az így megállapított díjat is szét kell bontani jogvédett és nem jogvédett eredmény vonatkozásában fizetett összegre. Mindenesetre a szerzői jogi érték valamennyi szerző számára a szerzői teljesítményéért fizetett díjhoz igazodva állapítható meg.

Ad 2. A kérdéssel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy az SZJSZT hatásköre kizárólag a szerzői joggal kapcsolatos kérdésekre terjed ki, így kizárólag abban a tekintetben adhat választ, hogy a szerzői jogok megsértésével kapcsolatban történt-e vagyoni kár okozása, tehát nem tudja ezt általánosságban megvizsgálni.

Mindazonáltal a megkeresés nem tartalmaz olyan dokumentumot, amellyel összevethető lenne az eredeti szakindítási dokumentáció, így a feltett kérdés csak hipotetikusán válaszolható meg. (A megkeresés maga sem utal arra, hogy egy másik intézmény konkrét dokumentációjával kapcsolatban kérné a vizsgálat elvégzését.)

Tehát az 1. kérdésre adott válaszból következik, hogy a védett elemek tekintetében megvalósulhat szerzői jogi jogsértés, méghozzá ha azokat egy az egyben, szolgai másolás útján, vagy engedély nélküli átdolgozással használták fel egy másik szakindítási dokumentációban. Ha azonban csak olyan elemeket vettek át, amelyek az eredeti dokumentációban sem álltak védelem alatt (lásd az 1. kérdésre adott választ), akkor nem lehet szó jogsértésről, és ilyen formán ebből fakadóan vagyoni hátrány sem érhet az eredeti dokumentáció jogosultját.

A szakértő meg kívánja jegyezni, hogy a dokumentáció e-mail útján való egyszerű továbbítása nem valósít meg szerzői jogi jogsértést, nem tekinthető nyilvánossághoz közvetítésnek [Szjt. 26. § (8) bekezdés].

A szerzői jogilag értelmezhető vagyoni hátrány tehát az 1. kérdésre adott válasz alapján állapítható meg, figyelemmel kell azonban lenni arra, hogy a felhasználás ténylegesen mire terjedt ki. Ehhez szükséges a dokumentációk összevetése, annak beazonosítása, hogy mely szerzői jogi védelem alatt álló elemek felhasználása történt meg egyáltalán.

Dr. Grad-Gyenge Anikó
szakértő

SZAKVÉLEMÉNY A CÉG 1. ÉS A CÉG 2. KÖZÖTTI SZERZŐDÉSBEN FOGLALT FILMJOGOK ÉRTÉKÉNEK A MEGHATÁROZÁSÁHOZ

SZJSZT-10/2014

Megkereső: a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma a 31.P.23.994/2011. számú ügyben

A törvényszék által feltett kérdések

A szakértő feladata annak megállapítása, hogy milyen értéket képviselnek a Cég 1. és a Cég 2. között 2009. augusztus 11-én kelt együttműködési megállapodásban foglalt vagyoni értékű jogok az átruházás időpontjában.

Az eljáró tanács szakvéleménye

1. Előjáróban az eljáró tanács állást foglal abban, hogy a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) alapján a szerzői művek vagyoni jogainak átruházása során a szerződő felek szabad megállapodása határozza meg a díjat, *nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely a szerzői díjakat meghatározná, illetve amely a vagyoni jogok értékének meghatározását szabályozná.*

Az Szt. 16. § (1) bekezdése szerint a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. Ez a vagyoni jogok összessége. Az Szt. 3. §-a szerint: *„A szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok átszállására, átruházására, megterhelésére, valamint az e törvény hatálya alá tartozó művekkel és egyéb teljesítményekkel összefüggő egyéb személyi és vagyoni jogviszonyokban az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv rendelkezései az irányadók.”*

Az Szt. 66. §-a alapján a szerzők átruházzák a vagyoni jogokat a filmelőállítókra, kivéve az Szt. 20. §-ában, a 23. § (3) és (6) bekezdésében, valamint a 28. §-ában szabályozott vagyoni jogokat. A filmelőállító évente legalább egyszer köteles a filmalkotás felhasználásához kapcsolódó bevételeiről a szerzőnek felhasználási módonként írásban elszámolni.

A filmelőállító, a film anyagi háttérét biztosító, a filmért felelősséget vállaló „producer” rendelkezhet csak a felhasználási jogokkal.

A filmalkotások esetében a filmelőállító az Szt. 66. § (1) bekezdése alapján szerzői jogi jogosulttá válik [Szt. 106. § (1) bek.], szerződéseire a felhasználási szerződésekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy a jogátruházás is megengedett.

A filmek esetében a filmelőállító jogosult a szerzők nevében eljárni, ugyanakkor a filmelőállítót is megilleti saját jogán is vagyoni jog.

A szerző vagyoni jogainak értékesítésére felhasználási szerződés szabályainak alkalmazásával kerülhet sor (Szt. 55. §), ennek során a felek szabad megállapodása az irányadó a felhasználás ellenértéke vonatkozásában.

A szerzői vagyoni jogok átruházhatósága vagy átszállása nem jelenti azt, hogy a vagyoni jog megszerzője a szerző helyébe lép.

2. Az Szt. 101. § (1) bekezdése értelmében szerzői jogi jogvitás ügyben felmerülő szakkérdésekben a bíróságok és más hatóságok szakvéleményt kérhetnek a Szerzői Jogi Szakértő Testülettől.

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése értelmében szerzői jogi jogvitás ügy az Szt.-ben szabályozott szerzői, szomszédos és adatbázis-előállítói jogok érvényesítésével összefüggő bármely jogvita.

Az 1. és a 2. pontban kifejtettek alapján jelen szakvélemény az egyes művek után járó szerzői jogi jogdíjak, illetve a vagyoni jogok értékének összegszerű meghatározására nem irányul, csupán iránymutatást tud adni arra nézve, hogy a kérdéses vagyoni értékű jog megállapítása az iratanyag és főként az érintett felek szerződéskötései alapján, valamint a szakmai szokásoknak és piaci környezetnek megfelelően mennyiben tekinthető megalapozottnak.

3. A bíróság tényállásában az alábbi elemekre tekintettel kérte az eljáró tanács véleményét.

2006. 04. 03. P. F. és neje a Cég 1.-gyel együttműködési szerződés elnevezésű megállapodásban személyhez fűződő jogok felhasználását engedélyezte, és hozzájárult ahhoz, hogy a világhírű futball-legendáról egy dokumentumfilm és egy játékfilm készülhessen. E szerződés 6. pontja az alábbiak szerint tér ki a díjazásra:

A 6.1. pont szerint 500 000 Ft, a 6.2. pont alapján további 500 000 Ft került kifizetésre a szerződés hatálybalépésével egyidejűleg.

A 6.3. pont alapján a forgatás első napjáig bruttó 4 000 000 Ft-ot vállalt az engedélyes fizetni, a 6.4. pont alapján pedig további bruttó 5 000 000 Ft-ot.

A premierhez kötött feltétel szerint pedig a szerződés 6.5. pontja a bevételből 2%-ot juttat a jogosultaknak.

A fenti díjazás az adott ügyben érintett jelentős világforgalmazásra, a film tervezett költségvetésére tekintettel egy ilyen nagy nemzetközi érdeklődésre számot tartó produkció esetében nem túlzó.

A fenti szerződésben szereplő összegek önmagukban azonban még nem tekinthetőek egyértelműen a vagyoni értékű jog ellenértékének, hiszen ez csak a filmkészítéshez szükséges jogok egy részének a megszerzését jelentette, a filmalkotás szerzőivel kapcsolatos szerződések nem ismertek. Egy alkotás esetében a vagyoni jogok értékét nem az „alapanyag” ára, hanem éppen a hozzáadott szerzői alkotói munka adja meg, amelynek pontos összegét nehéz meghatározni. A filmelőállító egy gazdasági társaság, amely nyereségre törekszik, továbbá elszámolási kötelezettsége van a szerzők irányába, így alapvetően abban érdekelt,

hogy a befektetett összeg legalább megtérüljön, ha esetleg hasznot nem is termel. A vagyoni jog átruházásáért kérhető összeg nagyságát tehát alapvetően meg kell, hogy határozza a befektetett pénzeszköz, valamint a várható nyereség. Ezekről pontos információkkal az eljáró tanács nem rendelkezik.

Annyi azonban biztosan kijelenthető, és az eljáró tanács szakvéleményében ebben emeli ki válaszában a lényegét, hogy mivel már a szerződés formális hatálybalépéséhez kötött díj összege (2x500 000 Ft) is meghaladja a Cég 1. és a Cég 2. közötti későbbi, 2009. 08. 11-én kelt jogátruházási szerződés 5. pontjában foglalt ellenértéket (100 000 Ft), nyilvánvalóan alulértékelt lett a két cég között a vagyoni értékű jog.

Ezen a tényen az sem változtat, hogy sem az alperes és a felszámolással érintett cég, sem más nem kezdett a nagyjátékfilm előállításához, és így a szerződés kizárólagossága mára megszűnt. A jogátruházás időpontjában ez a körülmény még nem volt ismert, így értékcsökkentő tényező sem lehetett.

Egyúttal itt jegyezzük meg, hogy az átruházás időpontjában az engedélyes harmadik személynek csak a jogosultak engedélyével ruházhatta volna át a vagyoni értékű jogokat, ami így megkérdőjelezi magának az átruházásnak is a jogszerűségét, ennek vizsgálata azonban a feltett kérdésre tekintettel a jelen szakvélemény tárgyát nem képezi.

4. Az eljáró tanács álláspontja szerint *a vagyoni jog ellenértékének legalább a P. F. és nejével kötött szerződésben foglalt 1 000 000 Ft-ot el kellett volna érnie*, hiszen ez esedékes volt már a szerződéskötéskor, függetlenül a későbbi megvalósítástól. A P. házaspárral kötött szerződés a forgatás elmaradására vagy esetleges meghiúsulására tekintettel nem írt elő visszafizetési kötelezettséget, csupán a kizárólagosságot szüntette meg 2009. december 31-től, amely körülményt viszont a felek a szerződés megkötésekor ismerték. A jogátruházási szerződésben foglalt 100 000 Ft ezzel szemben ennek a minimális értéknek csupán a 10%-a, amely egy gazdasági vállalkozás esetében nem reális értékmegállapítás. A kialakult gyakorlat szerint egy dokumentumfilm külföldi televíziós csatornán való sugárzási jogának az ellenértéke milliós nagyságrendű.

Dr. Hajagos Éva, a tanács elnöke

Dr. Kricsfalvi Anita, a tanács előadó tagja

Kabdebó György, a tanács szavazó tagja

KŐ DÍSZTÁRGYAK SZERZŐI JOGI VÉDELME ÉS SZOLGAI MÁSOLÁSA

SZJSZT-13/2014

A megkereső által feltett kérdések

1. Az M/1 alatt bemutatott, a megkereső által tervezett és gyártott kő dísz tárgyak azok egyéni és eredeti jellege folytán szerzői jogi védelem alá tartoznak-e, illetőleg mely, az M/1 alatt bemutatott tárgyak állnak szerzői jogi oltalom alatt?
2. Az M/2 alatt csatolt összehasonlító ábra, illetve a két versenytárs honlapján található képek és információk alapján a Cég 1. által gyártott és forgalmazott termékek sértik vagy sérthetik-e a megkereső termékeihez fűződő szerzői jogokat?

A megkereséshez csatolt mellékletek

A megkereső a megkereséshez M/1 alatt csatolta saját katalógusát, M/2 alatt csatolt egy összehasonlító táblázatot a megkereső és a Cég 1. termékeivel.

Tényállás

A megkereső jogi képviselője útján megkereste a szakértő testületet szakvélemény elkészítése céljából. A megkereső előadta, hogy néhai J. J. aranykoszorús mester az 1980-as évek közepétől vele kezdte el egyedi tervezésű és kialakítású kerti kő dísz tárgyak készítését, amit J. J. halála után a fia, J. Z. a megkeresővel együtt folytatott.

A dísz tárgyak elkészítési folyamata a következő:

- a szerzők a műről vázlatrajzot készítenek,
- a művet a rajz alapján kifaragják,
- sablont készítenek a műről,
- egyedi összetételű betonból a sablonnal kiöntik a dísz tárgyat,
- utána kézzel tovább finomítják, csiszolják.

A művek funkcionálisak, de megjelenésükben jellegzetesek.

A megkereső csatolta M/1 alatt katalógusát.

A megkereső észlelte, hogy a közelben működő Cég 1. néhány, a megkereső által gyártott és forgalmazott terméket apró módosításokkal másol, saját termékként gyárt és forgalmaz. M/2 alatt csatolta megkereséséhez az összehasonlító táblázatot a saját és a Cég 1. termékeivel.

A szakértő testület eljárásának jogszabályi alapja

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) 101. §-a alapján szerzői jogi jogvitás ügyben felmerülő szakkérdésekben a bíróságok és más hatóságok szakvéleményt kérhetnek a hivatal mellett működő szakértő testülettől. A Szerzői Jogi Szakértő Testület felkérésre peren kívül is adhat szakvéleményt a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben.

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 1. §-a szerint a Szerzői Jogi Szakértő Testület az Szt. 101. § (1) és (3) bekezdésében megjelölt ügyekben szakértői véleményt ad bírósági vagy hatósági megkeresés vagy megbízás alapján. E rendelet alkalmazásában szerzői jogi jogvitás ügy az Szt.-ben szabályozott szerzői, szomszédos és adatbázis-előállítói jogok érvényesítésével összefüggő bármely jogvita. E rendelet alkalmazásában a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésnek számít az Szt.-ben szabályozott vagyoni jog gyakorlásával kapcsolatos kérdés.

A szakértő testület előrebocsátja, hogy a megkeresés kérdései közül a 2. kérdés arra enged következtetni, hogy a megkereső és a megkeresésben szereplő másik cég, a Cég 1. között szerzői jogi jogvita áll fenn, vagy legalábbis fog fennállni, amelyben a megkereső szerzői jogi jogsértés megállapíthatósága esetén szerzői jogi jogvitát kezdeményez a Cég 1.-gyel szemben. A Szt. fenti 101. §-a és a kormányrendelet 1. § (3) bekezdése alapján peren kívüli megbízás alapján a szakértő testület csak felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésben járhat el, amely pedig az Szt. szerinti vagyoni jog gyakorlásával kapcsolatos kérdés. A jelen megkeresés tárgya kielégíti a kormányrendelet 1. § (3) bekezdésében foglalt kitélet, mert az 1. kérdés a szerzői jog fennállására irányul, a 2. és 3. kérdés azonban csak annyiban felel meg e peren kívüli megbízáson alapuló megkeresés követelményeinek, amennyiben a megkereső szerzői vagyoni jogainak gyakorlásával kapcsolatos. A szakértő testület álláspontja szerint a 2. kérdést lehet úgy értelmezni, hogy arra irányul, hogy a megkereső gyakorolhatja-e a megkeresésben szereplő versenytárral szemben szerzői vagyoni jogait, így a megkeresés ezen része is teljesíthető a szakértő testület álláspontja szerint.

A szakértő testület azt is előrebocsátja, hogy nem végezte el az összes, a megkereső honlapján szereplő, a megkereső által készített kő dísz tárgy egyenkénti, szerzői jogi szempontú elemzését (a megkereső nem is közölte honlapjának címét), ahogy nem vizsgálta meg a *www...hu* weboldalon található valamennyi kő dísz tárgyat sem egyenként a szerzői jogi jogsértés megtörténte szempontjából. A testület a 2. kérdésre a megkereséshez csatolt M/2 számú összehasonlító mellékletet vizsgálta részletesen, a honlapon szereplő többi kő dísz tárgyat csak általánosságban értékelte. Az 1. kérdés megválaszolásához szintén csak általánosságban vizsgálta a megkereső kő dísz tárgy termékeit, tekintettel arra, hogy a megkereső a teljes katalógusára általában vonatkoztatva tette fel kérdését.

*Az eljáró tanács szakvéleménye**1. Az eljáró tanács válasza az 1. kérdésre*

„Az M/1 alatt bemutatott, a megkereső által tervezett és gyártott kő dísz tárgyak azok egyéni és eredeti jellege folytán szerzői jogi védelem alá tartoznak-e, illetőleg mely, az M/1 alatt bemutatott tárgyak állnak szerzői jogi oltalom alatt?”

A Szt. 1. § (1) bekezdése szerint a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat. A (2) bekezdés alapján szerzői jogi védelem alá tartozik – függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e – az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen:

m) az iparművészeti alkotás és annak terve.

Az iparművészeti alkotás használati funkcióval is rendelkező dísz tárgyat jelent, amely a vizuális művészet esztétikai törvényeinek van alávetve. Az iparművészeti alkotás lehet egyedi alkotás, de lehet többszörösített mű is, minden esetben azonban döntően kézi munka eredménye, és többszörösítés esetén is igényli a kivitelezésben az alkotó kezének munkáját vagy legalább döntő közreműködését.¹

Az Szt. 1. § (3) bekezdése szerint a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől. A Szt. 1. § (6) bekezdése szerint valamely ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer vagy matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek. Az egyéni, eredeti jelleggel a tartalom gondolati kifejezésének kell bírnia.

A szakértő testület álláspontja szerint az M/1 szám alatt csatolt katalógusban bemutatott kő dísz tárgy termékek egyéni, eredeti jellegük esetén a Szt. 1. § (1) bekezdés *m)* pontja szerinti iparművészeti alkotások közé tartozhatnak, mivel a megkereső elmondása szerint teljesül az a feltétel, hogy a termékek elkészítését gondos tervezés előzi meg, ahol egyedileg minden termék megrajzolásra kerül, majd egyedileg kifaragják, amiből sablon készül, a sablonból kiöntött betontermékeket pedig minden esetben egyedileg, kézzel finomítják, csiszolják véglegesre.

A megkeresés tárgyát képező termékek azonban csak akkor állnak szerzői jogi védelem alatt, ha a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jelleggel bírnak. A termékek gondos elkészítése, illetve az abba befektetett munka mennyisége vagy minősége önmagában a szerzői jogi védelmet nem alapozza meg.

Az M/1 alatt csatolt katalógusban található kő dísz tárgyak formáját meghatározza funkcionalitásuk (például virágvályú, kerti grill, szalonnasütő, asztal, szék, szökőkút, csobogó, járólappal, lépcső, támfal, kerékpártartó, madáritató, kút, lámpa), ez azonban nem okoz olyan

¹ Gyertyánfy Péter (szerk.): A szerzői jogi törvény magyarázata. KJK Kerszöv, Budapest, 2000, p. 325, 1.4. pont.

műszaki szükségszerűséget, amely miatt egy adott funkció csak egy meghatározott méretű, formavilágú, külső kialakítású termékkel lehetne megvalósítható. A funkcionalitás betartásával tehát a művésznak nagyfokú alkotási szabadsága van abban a tekintetben, hogyan határozza meg az egyes funkciók ellátására alkalmas termékek külső kialakítását.

Az egyes termékek alapanyagának, vagyis a betonötvözetnek szerzői jogi szempontból csak annyiban van jelentősége, amennyiben az befolyásolja a termékek külső kinézetét.

Az alapanyag összetétele nem állhat szerzői jogi oltalom alatt, nem kizárt azonban más, például szabadalmi oltalom vagy know-how, illetve üzleti titok fennállása a termékek elkészítéséhez használt betonötvözetben. Önmagában tehát nem jelent szerzői jogi jogsértést, ha egy versenytárs ugyanazt vagy hasonló alapanyag-összetételt alkalmaz a saját termékének az előállításához. Ugyanígy nem jelent önmagában szerzői jogi jogsértést más gyártástechnológiájának az átvétele sem.

A szakértő testület rögzíti, hogy minden kő dísz tárgy esetében csak egyenkénti vizsgálat alapján lehet eldönteni, hogy egy-egy konkrét kő dísz tárgy szerzői jogi védelemben részesül-e. Termékcsopontonként az adott termékcsoporthoz tartozó összes termékre csak akkor állapítható meg szerzői jogi védelem fennállása, ha a termékcsoporthoz tartozó összes termék ugyanazzal az egyéni, eredeti jellegű tulajdonsággal rendelkezik. Amennyiben a termékcsoporthoz tartozó valamely tagja nem rendelkezik a termékcsoporthoz jellemző és a szerzői jogi védelemhez szükséges egyéni, eredeti jellemvonásokkal, úgy az a konkrét termék nem részesülhet szerzői jogi védelemben. A testület a megkeresés 1. kérdését termékcsopontonként vizsgálta, és a jelen szakvélemény mellékletét képező táblázatban foglalta össze véleményét.

Egyéni, eredeti jellegűek és szerzői jogi oltalom alatt állnak az alábbi, az M/1 szám alatt csatolt katalógusban található termékek

Antik görög, római és egyéb antik stílusvilágot idéző termékek:

- római váza,
- görög váza,
- vékony oszlop vázája,
- műkő asztal, komplett, műkő szék.

Ezen kő dísz tárgyak közös jellemzője, hogy az antik világot idézik, legyen az ókori görög, római vagy egyéb antik kultúra. Ezen termékek elkészítésénél az alkotó ihletet merített az antik ókori építészet, szobrászat és a régészeti feltárások során fellelt antik edények formavilágából, az ebbe a csoportba tartozó termékek egy része (például a vázák) kevésbé kidolgozottak, azt a hatást keltik, mintha nagyon régi, ódon darabok lennének, esetenként ezt a jelleget hangsúlyozzák még szabálytalan, letöredezett szélekkel, peremekkel is.

Maga az antik hatás önmagában nem áll szerzői jogi védelem alatt, hiszen az csupán az Sztj. 1. § (6) bekezdése szerinti ötletnek minősül, azonban az ezen antik hatású termékcsoporthoz tartozó termékek esetében az alkotó úgy ötvözte az antik hatást a mai kor követel-

ményeivel, formavilágával, hogy ezáltal egyéni, eredeti termékcsoporthoz hozott létre, és az egyes konkrét termékek egyéni, eredeti jellegű szerzői jogi alkotások.

Reneszánszot, középkort idéző termékek:

- figurás virágvályú és a talpa.

A középkort, illetve újkort idéző termékcsoporthoz tartozó termékek elsősorban díszítéssükkel és formai kialakításukkal érik el az egyéni, eredeti jelleget. A figurás vályú és talpa termékeket a madárminta, a virágdíszes és egyéb indás motívumokat tartalmazó faragások teszik jellegzetessé, és úgy idézik a romantika korszakát, hogy masszív tömegük mellett már magukban hordozzák a könnyedséget is, és hangulatukban kötődnek a romantikus kor ideáljaihoz.

A víz elemhez köthető termékek:

- hullámaljú ovál váza.

A termék hullámmintázatában és lendületes, legömbölyített formájában idézi meg a folyót, illetve az óceánt, amelynek kimunkálása jellegzetes, a téma megvalósításában az alkotó művészi elképzeléseit visszatükröző egyéni, eredeti jelleget kölcsönöz a vázának.

Állatot formázó termékek:

- oroslán,
- oroslánfejes váza.

Ezen termékcsaládban az alkotó állatokat formázott meg.

A fekvő oroslán egy szoborszerű, élethű oroslánforma, részletgazdag kidolgozottsággal, de a szerző egyéni stílusát idéző, rendezett, enyhén geometrikus kialakítású sörénnyel, amely ellensúlyozza az oroslán természetes vonásait, és ezáltal kicsit meseszerűvé teszi az alakot.

Az oroslánfejes váza antik hangulatot árasztó, finoman kidolgozott, gondosan kivitelezett váza, amelynek mintázata egy stilizált oroslánfejet ábrázol, de emberi testen, amely nagy képzelőerőről tesz tanúbizonyságot, és régi mítoszok állatait, szerzeteit idézi fel.

Tárgyat formázó termékek:

- bakancs,
- seprűs kút.

A termékcsoporthoz tartozó termékek között az a közös vonás, hogy mindegyik egy hétköznapi használati cikket mintáz, formáz meg. A bakancs esetében ez a forma inkább egy rajzolt, mesébe illő, elnyűtt bakancsot jelent, amelynek megformálása élethű, de mégis kicsit meseszerű. A seprű esetében viszont éppen ellenkezőleg: a szerző minél inkább törekedett az élethű kialakításra, és a kút termék esetében szokatlan seprűforma választása és megalkotása adja az egyéni, eredeti jelleget.

Ki kell emelni, hogy önmagában sem a bakancs, sem a seprűforma nem áll szerzői jogi védelem alatt, minden esetben csak az adott, ismert forma konkrét megformálása állhat szerzői jogi oltalom alatt az adott funkcionális termék vonatkozásában.

Természeti formát követő termékek:

- fatörzs virágvályú,
- fatörzs szék,
- összerakható fatörzs váza.

A fatörzs formájú és mintájú termékcsoporthoz tartozó termékeknek a szerző a minél élethűbb megformálásra törekedett, a kő külső megmunkálása, kialakítása, a termék formája teljes egészében olyan, mintha a termék fából készült volna. A virágtartó formája nem szokványos kaspó- vagy cserépforma, hanem követi a fatörzs vonalát, ugyanez igaz a fatörzs székre és vázára is. A kőből készült virágtartók, vázák körében nem megszokott fatörzsforma alkalmazása során az annak visszaadásában megnyilvánuló alkotói döntések az alkotásban megtestesült jelentős szerzői szellemi tevékenységet igazolnak.

Gyümölcs-, növényformájú termékek:

- beültethető ananász,
- beültethető kókuszdió,
- beültethető dísztok,
- beültethető sárgadinnye,
- óriás dísztok 45 cm átmérőjű,
- levélkandalló,
- szíromlevél kerti grill,
- kagylós kerti grill.

Ezen termékcsoporthoz tartozó termékek közül a gyümölcsöt formázó termékek esetében a szerző célja az volt, hogy élethűen, de mégis kicsit stilizáltan, a tökéletes, ideális gyümölcsformát megidézően kerüljön sor a gyümölcs utánzására. Kiemeljük, hogy a vázák, virágtartók, kerti kő dísz tárgyak körében elterjedt a gyümölcs-, növény-, zöltségforma alkalmazása, ebből eredően a termékek egyéni, eredeti jellegét nem az adja, hogy mely gyümölcs, zöltség, növény formáját veszi fel a termék, hanem az, ahogy ez a gyümölcs a konkrét terméken megformálásra, kialakításra kerül. Vagyis ezen termékek esetében maga az ötlet, hogy a termék gyümölcs-, zöltség-, növényformájú legyen, nem áll szerzői jogi védelem alatt.

Az eljáró tanács úgy ítélte meg, hogy a konkrét termékek esetében a gyümölcs-, zöltségforma kialakítása, megformálása volt egyéni, eredeti jellegű, azaz megállapítható, hogy a kívánt funkció és a kiválasztott forma kreatív, alkotótevékenység útján történő megvalósítása történt.

A levélkandalló, szíromlevél kerti grill és kagylós kerti grill esetében a készítő ezen formákat az egyedi megvalósítási móddal alkalmazta ilyen termékekre, úgy, hogy ezen természe-

tes formák alkalmazása nem általánosan elterjedt ezen kerti kőtermékek, azaz grillek, kandallók körében. Ezen túlmenően a növény minta, növényforma megformálása, kidolgozása az élethű növény művészi visszaadását mutatja, mivel a valóságos növényformától a szerző fantáziája alapján eltér, a levélkandalló esetében egy dinamikus, meghökkentő, szokatlan formát hozva létre, míg a szíromlevél termék esetében egy légies, könnyed, íves, természetes formát eredményezve, a kagylós kerti grill esetében pedig részletgazdag kidolgozottsággal kombinálva. A fenti jellemzők együttesen adják ezeknek az alkotásoknak az egyéni, eredeti jellegét, amely szerzői jogi védelmüket megalapozza.

Természetes anyagot mintázó külső kialakítású termékek:

Ezen termékcsoporthoz tartoznak mindazok a termékek, amelyek valamely természetes anyagot, természetben fellelhető formát utánoznak külső megjelenésükben, olyan látszatot keltenek, mintha abból az adott anyagból lennének.

Fő kategóriái a tufakinézetű, sziklakinézetű, kéreg-, kavics-, toboz-, pala-, levél-, korall-, rétegelt-, téglarétegelt termékek.

Az eljáró tanács ismét kiemeli, hogy ezen természetes anyagot utánozó külső kialakítások önmagukban nem állnak szerzői jogi védelem alatt, így senki nem sajátíthatja ki magának például a sziklakinézetű virágcserepet, a tufa- vagy a kéregmintás asztalt és így tovább. Önmagában tehát az a tény, hogy a termék külső megjelenése, anyaga valamely természetben előforduló anyag mintáját hordozza, még nem teszi egyéni, eredeti jellegűvé a terméket, ha a termék egyébként szokványos alakú, és a funkció által behatárolt.

Annak eldöntéséhez, hogy az ezen külső anyagmintázattal rendelkező termékek egyéni, eredeti jellegűek-e, azt vizsgálta a szakértő testület, hogy ezen anyagjellemzőn kívül is van-e olyan elemük a termékeknek, amely az anyagmintázattal összehatásában egyénivé, eredetivé teszi őket.

Ez alapján az alábbi termékek szerzői jogi oltalmát állapította meg az eljáró tanács.

A tufamintázattal rendelkező termékek közül:

- *kör alapú, ívelt hátú tufás cikkelyváza:* a formavilág eltér a vázák körében megszokottól, lendületes, mégis harmonikus forma jellemzi;
- *tufás összerakható váza:* az íves, idealizált szimmetrikus virágforma teszi különlegessé a terméket;
- *tufaváza, oszlopszerű, háromféle magasságban:* a szabálytalan forma, az érdes felület, a letöredezett szél, a szivacsos, könnyed hatás együttesen eredményezi az egyéni, eredeti jellegét;
- *tufaváza, kordon:* a szabálytalan forma, az érdes felület, a letöredezett szél, a szivacsos, könnyed hatás együttesen eredményezi az egyéni, eredeti jellegét;

- *tufa egy, kettő, három, négy ültetőteres váza*: a lekerekített, természetes tufához megszólalásig hasonló, szabálytalan alak és a természetes szín és az anyag adta külső megjelenés együttesen kelti a nem szokványos jelleget;
- *oszlopos tufás, 36, 43 és 48 cm átmérőjű vázák*: a letisztult, geometriai formavilág, a kerek és szögletes elemek vegyítése együttesen eredményezi a kaspók, vázák körében nem átlagos külső kinézetet;
- *ovál asztalos, tufás grillező*: lendületes ívek, hagymakupola-szerű felső rész, többretegű alsó asztalrész, masszív, gömbölyű hatást keltő külső kialakítás, amely nem a funkcióból adódik;
- *kehelyalakú tufás kerti grill*: lendületes, ívelt vonalak, gondosan megtervezett, harmonikus összhatás jellemzi a terméket;
- *körtetejű, ívelt hátú, tufás szalonnasütő*: a teljes felső körforma harmóniát sugárzó egységét megbontja a függőlegesen lecsapott első rész, de megfelelően ellensúlyozza a terjedelmes, gömbölyű, íves felső rész, amely a terméknek jellegzetes sziluettet ad;
- *körtetejű, ívelt hátú, tufás szék és tufás ovál asztal*: a hengeres alapformát a palástjellegű, kiszélesedő hátsó rész teszi jellegzetessé, amely összhangban van az asztal lábát félig körbefogó, szintén palástjellegű réteggel.

A kéregmintázatú termékek közül:

- *kéregmintás váza és asztalláb*: a váza szabályos, idealizált virágalakja és az asztalláb felfele törekvő, kúpos hatású, szabálytalan, természet ihlette formája együttesen ad egyedi stílust;
- *kéregmintás összerakható váza*: a váza szabályos, idealizált virágformája teszi egyedivé;
- *piskóta kéregváza 25 és 45 cm magas*: a babapiskóta alak nem megszokott forma a virágtartók körében, ezért kővázaként való alkalmazása egyedivé teszi a terméket a kéregmintázatú külső kialakítással együtt;
- *magas és alacsony, csőrös kéregváza vagy csobogóelem*: a szabálytalan, puha, természetes hatást keltő, kerek, de szögletes elemeket is magában foglaló forma teszi különlegessé a terméket;
- *kéregváza, 28 cm átmérőjű*: alacsony, gömbölyded forma, a termék oldalán lévő, gerzedet mintázó támasztóbordákkal, ami a terméknek jellegzetes külsőt kölcsönöz;
- *kéregmintás, 80 cm-es tál*: a csonka kúp alakú tartóláb és az ideális, szabályos, szimmetrikus, virágalakú tál összhatásában harmonikus, mégis szokatlan a virágtartók körében;
- *50 cm-es kéregváza*: a váza formája egy klasszikus virágcserepforma, azonban összhatásában a kéregmintájú külső kialakítással jellegzetes, a termékcsoporthoz illeszkedő, és a megkereső stílusát követő darab;

- *120 cm átmérőjű, kérgelt váza vagy csobogóelem*: a váza kerek, szabálytalan alakja, amőbához hasonlító, elfolyó külső kialakítása hűen illeszkedik a megkereső stíluselmeibe;
- *oszlopos, kéregmintás, 36, 43, 48 cm átmérőjű vázák*: a letisztult geometriai formavilág, a kerek és szögletes elemek vegyítése együttesen eredményezi a kaspók, vázák körében nem átlagos külső kinézetet;
- *négyzet alapú kéregváza kétféle magasságban*: stílusjegyeiben az előző váza szögletes kivitele, amely a szögletes oldalsó tartóoszlopokhoz és a szögletes alaphoz egy gömbölyű, lefelé szűkülő cserépfarmát vegyít;
- *kéreg kerti grill*: egy öreg fa kivájt odúját idéző, természetes hatást keltő, ívelt, szépen megmunkált tartóoszlopokkal díszített kerti grill, amely különleges hatást kelt;
- *négy-, illetve háromlábú asztalos kerti grill*: a fatörzset imitáló, hármás bordázatú lábak tartják a szintén fatörzsmintázatú asztallapot, amely így olyan hatást kelt, mintha igazi fából faragott, természetes anyagból készült volna;
- *kéreg szalonnasütő*: a két összenőtt fatuskó hatását keltő, piskótaalakú ülőkék teszik ezt a terméket jellegzetessé;
- *kéregmintás, 140 cm-es asztal*: a szabálytalan, több száz éves fatörzsből kivágott körszelet hatását keltő, rézsút vágott oldalú asztallap a kúp alakú, felfelé keskenyedő, jellegzetes asztallábbal könnyed és egyben nagyon masszív hatást kelt;
- *kör alapú kéregszék*: egy fa törzséből kifaragott hatást keltő, csonka kúp alakú törzsön álló, fa körszeletet imitáló kerek széklappal a termék természetes hatást kelt;
- *kétfélszoros, kéregmintás csobogó*: a fa körszelet hatását keltő, szinteltolással elhelyezett kőmedencék magukon hordozzák a megkereső stílusának legfontosabb egyedi jegyeit;
- *beültethető kéreg kertszegélykő*: hengeres alakú, magasított, összenőtt fatörzsekhez hasonlító, a megkereső stílusának jegyében készült termék.

A kavicsmintás termékek közül:

- *ívelt szélernyős kerti grill, kavicsos kivitel*: a kavicsos kivitel önmagában nem minősül egyéni, eredeti jellegűnek, a termék jellegzetességét a kerti grillektől szokatlan, íves, légius formavilág adja, amelyben három, lábakon álló, alagútszerű elem alkotja az alsó részt, és egy hozzájuk illeszkedő félköríves karéj a felső részt;
- *bográcsos szalonnasütő, kavicsos kivitel*: a termék jellegzetességét az íves, kovácsoltvas kerítésre emlékeztető formavilágú, négyzet alapú oldalfalak adják;
- *kör alakú, fonott szélű szék és asztal, kavicsos kivitel*: a termékcsalád jellegzetességét a filigrán, könnyed kialakítás, a hengeres, kör alakú szabályos geometriai formák adják.

A tobozmintás termékek közül:

- *tobozváza, 53 cm átmérőjű:* a tobozra hasonlító külső felület teszi jellegzetessé az egyébként alakjában klasszikus, a vázák körében szokványos terméket.

A palamintás termékek közül:

- *palás váza, 80 cm hosszú, 20,25 cm magas:* a palamintát idéző, szabálytalan kör alakú váza jellegzetességét a külső anyag kialakítása és a forma együttesen adja;
- *palás kerti kút:* hengeres formájú, felső gyűrűvel ellátott, szabálytalan alakú, medencében álló termék, amely régies hatást kelt.

A sziklamintás termékek közül:

- *sziklamintás, 32 cm átmérőjű váza:* a termék különlegességét a váza formája adja: nem szokványos formavilág, amely egy széles, kör alaptól induló, felfelé szűkülő, majd kicsit mégis kiszélesedő alak;
- *sziklamintás kandalló:* szabálytalan, dőlő, repedezett sziklák által körülvett barlangbejáratot imitáló jellegzetes forma;
- *sziklás körgrillező:* letisztult formavilágú, kerek, klasszikus stílust idéző, felfelé kiszélesedő forma;
- *sziklamintás szék és asztal:* Stonehenge-et idéző, természetes sziklatömböket imitáló, szabálytalan alakú, letöredezett szélű formák;
- *négy kiállású sziklakút:* sziklából kivájt hatást keltő, legömbölyített formájú, véséssel díszített oldalkarima és a kút hátulján lévő faragások teszik egyedivé a kút;
- *(bordázott) sziklás kerti lámpa:* a lámpa egyéni jellegét a gerezdalakú, függőleges oldalkialakítás és a háromszintű kerek tető adja, a bordázott verziónál további elem még a vízszintes bordázottság az oldalgerezdeken;
- *(bordázott) sziklás lámpaoszlop:* az előző jegyeit magán hordozó, kétemeletes verzió;
- *hullámos oldalú, sziklás kerti lámpa:* az előző, sziklás lámpa jellegzetes oldalsó gerezd-jeihez hasonló oldalsó falak külső részének hullámossá alakításával egy szögletesebb formát értek el, amely megkülönbözteti a terméket.

A levélmintázatú termékek közül:

- *tölgyleveles vázák:* a vázák formája hagyományos váza-, kaspóforma, azonban a gazdag tölgyfalevél mintázatú faragás egyénivé teszi a terméket;
- *borostyános kerti grill:* a kőkorszakot idéző kőlapokból összeállított formát a kőlapokra illesztett, faragott borostyánlevél-díszítés teszi különlegessé.

A rétegelt mintázatú termékek közül:

- *piskótaalakú, rétegelt, 40, 50, 60 70 cm-es váza és rétegelt váza 100 cm hosszban:* a babapiskóta-alak nem megszokott forma a virágtartók körében, ezért kővázaként való alkalmazása egyedivé teszi a terméket a kavicsrétegekre emlékeztető mintázatú külső kialakítással együtt;
- *50 cm átmérőjű, rétegelt váza:* a váza formája egy klasszikus virágcserepforma, azonban összhatásában a rétegelt mintájú külső kialakítással jellegzetes, a termékcsoporthoz illeszkedő és a megbízó stílusát követő darab;
- *rétegelt téglás váza, 42-55 cm-es, 55-68 cm-es, 42-55-68 cm-es:* a termék egyedi jellegét egyrészt az aprótéglás külső borítás, másrészt pedig a termék felfelé szélesedő, többszintű kialakítása adja;
- *rétegelt, négyemeletes szalonnasütő:* a termék egyéni vonását a babapiskóta-forma és a kavicsrétegeket idéző felszíni kialakítás adja együttesen;
- *rétegelt talpas váza:* a letöredezett szélek, a felfelé kiszélesedő, durva, agyagrétegekre emlékeztető külső kialakítás és forma, a keskeny hengszerű talp együttesen adja a termék jellegzetességét;
- *rétegelt tál:* a letöredezett szélek, a felfelé kiszélesedő, durva, agyagrétegekre emlékeztető külső kialakítás és forma adja a jellegzetességét.

A bordázott mintázatú termékek közül:

- *három ültetőteres, vízszintesen bordázott váza:* a termék egyéni jellegét az egyes szinteken lévő kaspók felfelé szűkülő, kerek formája adja, a bordázat viszont szokványosan alkalmazott díszítés az ilyen termékeken;
- *vízszintesen bordázott, 32 cm átmérőjű váza:* a termék egyéni jellegét a kaspó felfelé szűkülő, kerek formája adja, a bordázat viszont szokványosan alkalmazott díszítés az ilyen termékeken;
- *bordás, 60 cm magas kerti lámpa:* a termék egyedi jellegét a modern, periszkópra emlékeztető forma adja, a bordázat viszont szokványosan alkalmazott díszítés az ilyen termékeken.

A Szerzői Jogi Szakértő Testület véleménye szerint nem állnak szerzői jogi oltalom alatt és nem egyéni, eredeti jellegűek az alábbi, az M/1 katalógusban található termékek:

- járdalapok,
- lépcsők,
- támfalak,
- amfora,
- Lancelot váza,
- harmonikás kocka, sima fehér virágtartó,
- harmonikás kocka, spriccelt fehér virágtartó,

- harmonikás kocka, kavicsos virágtartó,
- harmonikás, 100-as, sima fehér virágvályú,
- harmonikás, 100-as, spriccelt fehér virágvályú,
- harmonikás, 100-as, kavicsos virágvályú,
- harmonikás oszlopos virágvályú, kavicsos kivitel,
- harmonikás oszlopos virágvályú, sima kivitel,
- harmonikás oszlopos virágvályú, spriccelt kivitel,
- sziklás virágtartó,
- kagyló,
- kagylós kollekció 1-8,
- hosszú csőrös, tufás váza és csobogó,
- kerékpártartó, kavicsos,
- beültethető kavicsok,
- sziklamintás, 60 cm-es átmérőjű kaspó,
- kerékpártartó, sziklás kivitel,
- madáritató,
- lencseváza,
- legyezőváza,
- cseppváza,
- vízszintesen bordázott, 60 cm átmérőjű kaspó,
- hengeres vázák,
- ívelt szék,
- négyzetes fonású vázák,
- fekvő fonatú vázák,
- füles edény,
- lépcsős csobogó,
- lépcsős csobogó, medencés elem.

A testület véleménye szerint a fent felsorolt termékek, termék kategóriák azért nem állnak szerzői jogi oltalom alatt, mert:

- a) funkcionalitásuk vagy annyira behatárolja a külső kialakításukat, hogy ezért kizárt az egyéni, eredeti jelleg (például lépcsők, támfalak, lépcsős csobogók), vagy
- b) a jellegzetesség csak az alkalmazott anyagból adódik, nem a termék formai kialakításából (például járdalapok, sziklás virágtartó, sziklás kaspó, bordázott kaspó, hengeres vázák), vagy
- c) az ilyen külső kialakítás nem ismeretlen, nem szokatlan a kő dísz tárgyak körében, hanem széles körben elterjedt (például kagyló, kagyló kollekció egésze, madáritató, beültethető kavicsok, hosszú csőrös, tufás váza és csobogó, harmonikás termék csoport) és a termékek egyéb megformáltsága sem mutat fel egyéni, eredeti vonásokat.

2. Az eljáró tanács válasza a 2. kérdésre

„Az M/2 alatt csatolt összehasonlító ábra, illetve a két versenytárs honlapján található képek és információk alapján a Cég 1. által gyártott és forgalmazott termékek sértik vagy sérthetik-e a megkereső termékeihez fűződő szerzői jogokat?”

A Szt. 16. § (1) bekezdése szerint a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető. Ugyanezen szakasz (6) bekezdése pedig kimondja, hogy jogosulatlan a felhasználás különösen akkor, ha arra törvény vagy az arra jogosult szerződéssel engedélyt nem ad, vagy ha a felhasználó jogosultságának határait túllépve használja fel a művet.

Az Szt. 17. §-a példalózó jelleggel felsorolja az egyes felhasználási módokat, amely szerint a mű felhasználásának minősül különösen:

- a) a többszörözés (18–19. §),
- b) a terjesztés (23. §),
- c) a nyilvános előadás (24–25. §),
- d) a nyilvánossághoz közvetítés sugárással vagy másként (26–27. §),
- e) a sugárzott műnek az eredetihez képest más szervezet közbeiktatásával a nyilvánossághoz történő továbbközvetítése (28. §),
- f) az átdolgozás (29. §),
- g) a kiállítás (69. §).

Az Szt. 18. §-a szerint a szerző kizárólagos joga, hogy a művét többszörözze, és hogy erre másnak engedélyt adjon. Többszörözés:

- a) a mű anyagi hordozón való – közvetlen vagy közvetett – rögzítése bármilyen módon, akár véglegesen, akár időlegesen, valamint
- b) egy vagy több másolat készítése a rögzítésről.

Az Szt. 29. §-a alapján pedig a szerző kizárólagos joga, hogy a művét átdolgozza, illetve hogy erre másnak engedélyt adjon. Átdolgozás a mű fordítása, színpadi, zenei feldolgozása, filmre való átdolgozása, a filmalkotás átdolgozása és a mű minden más olyan megváltoztatása is, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jön létre.

A fenti jogszabályhelyek alapján kell esetről esetre, minden egyes termék esetében külön-külön megvizsgálni, hogy mely termékek minősülnek szerzőijog-sértőnek, és melyek nem.

A szakértő testület előrebocsátja, hogy a következetes joggyakorlat szerint önmagában az ötletek átvétele, alkalmazása nem valósít meg szerzői jogi jogsértést az Szt. fent idézett 1. § (6) bekezdése miatt, amely szerint az ötletek nem állhatnak szerzői jogi oltalom alatt, így azok átvétele szerzői jogi jogsértést sem valósíthat meg. Ezek alapján például az indaminta, a kerek vagy szögletes forma vagy az állatfigura alkalmazása önmagában nem áll szerzői jogi oltalom alatt, így azokat mint ötleteket bárki más szabadon felhasználhatja saját al-

kotásában. Az ilyen ötletek, minták, motívumok összhatást elérő megformáltsága, egyéni, eredeti jellegű, konkrét művészi ábrázolása a terméken már állhat szerzői jogi védelem alatt, ahogy erre a fentiekben utalt is az eljáró tanács az egyes termékcsoportok bemutatásánál, és ezen konkrét megvalósult, kifejezett és a szerzői jogi védelmet megalapozó egyéni, eredeti megjelenés átvétele megvalósíthat szerzői jogi jogsértést.

Azt is fontosnak tartja a Szerzői Jogi Szakértő Testület kiemelni, hogy a szerzői jogi védelem nem terjed ki, ahogy fent már említésre került, a termékek alapanyagára, összetételére és a gyártástechnológiára sem, ugyanis az szintén nem állhat szerzői jogi védelem alatt, arra legfeljebb más oltalmi formák vonatkozhatnak.

Azt is hangsúlyozni kell, hogy a stílusutánzás önmagában szintén nem valósít meg szerzői jogi jogsértést, ugyanis a szerzői jogi oltalom nem terjed ki egy egész stílusra. A szerzői jog mindig csak konkrét művészeti alkotást véd, és szerzői jogi jogsértés mindig csak konkrét, védelem alatt álló mű jogosulatlan felhasználásával követhető el.²

A fenti elvek figyelembevételével az M/2 alatt csatolt összehasonlításban szereplő Cég 1. által gyártott termékekről az alábbi állapítható meg.

Sziklás kerti lámpa (124.1) vs. gombalámpa tojássoros oldalelemekkel:

A „Gombalámpa tojássoros oldalelemekkel” elnevezésű termék ugyanolyan formai kialakítású, mint a megkereső „Sziklás kerti lámpa” elnevezésű terméke. A különbség pusztán annyi, hogy a Cég 1. által gyártott termékre a megkereső termékéhez képest plusz külső díszítés került, a tetejére egy fonalszerű, a tetőről levezető vonal, míg az oldalsó gerezdek külső részére egy többsoros, vésett, illetve geometriai mintázatú díszítés. A hasonlóságokat részletesen számba véve megállapítható, hogy a Cég 1. terméke ugyanúgy kör alakú alapon helyezkedik el, ugyanúgy három gerezdalakú, kerek oldalsó fala van, és a teteje is majdnem ugyanolyan kialakítású, mint a megkereső termékének. A kő megmunkálása, külső kinézete, szerkezete, színe is nagyon hasonló, a kétféle termék arányai is csaknem azonosak. A termékek fenti jellemzőik alapján összességükben feltűnő hasonlóságot mutatnak, az egyszerű szemlélő számára is nyilvánvaló a két termék esetében az azonos megjelenésre törekvés.

A fenti azonosságok és hasonlóságok, valamint a megkereső által leírt tényállás alapján megállapítható, hogy a Cég 1. által forgalmazott „Gombalámpa tojássoros oldalelemekkel” elnevezésű termék a megkereső „Sziklás kerti lámpa” elnevezésű terméke alapján készült, azt kis mértékben megváltoztatva, de annak jellegzetes elemeit többszörözve, vagyis a megkereső termékének az utánképzése.

² A 106/1971. számú szakvéleményében is hangsúlyozta a Szerzői Jogi Szakértő Testület.

Sziklás lámpaoszlop (124.2) vs. Dupla gombalámpa „treff” mintázatú oldalsó elemekkel

A „Dupla gombalámpa ’treff’ mintázatú oldalsó elemekkel” nevű termék ugyanolyan formai kialakítású, mint a megkereső „Sziklás lámpaoszlop” elnevezésű terméke, ugyanúgy kétszintes. A különbség pusztán annyi, hogy a Cég 1. által gyártott termékre a megkereső termékéhez képest plusz külső díszítés került, a tetejére egy fonalszerű, a tetőről levezető vonal, míg az oldalsó gerezdek külső részére egy treff (lóhereszerű) mintázatú díszítés. A hasonlóságokat részletesen számba véve megállapítható, hogy a Cég 1. terméke ugyanúgy kör alakú alapon helyezkedik el, ugyanúgy három gerezdalakú, kerek oldalsó fala van, ugyanúgy kétszintes, és a teteje is majdnem ugyanolyan kialakítású, mint a megkereső termékének. A kő megmunkálása, külső kinézete, szerkezete, színe is nagyon hasonló, a kétféle termék arányai is csaknem azonosak. A termékek fenti jellemzőik alapján összességükben feltűnő hasonlóságot mutatnak, az egyszerű szemlélő számára is nyilvánvaló a két termék esetében az azonos megjelenésre törekvés.

A fenti azonosságok és hasonlóságok, valamint a megkereső által leírt tényállás alapján megállapítható, hogy a Cég 1. által forgalmazott „Dupla gombalámpa ’treff’ mintázatú oldalsó elemekkel” elnevezésű termék a megkereső „Sziklás lámpaoszlop” elnevezésű terméke alapján készült, azt kismértékben megváltoztatva, de annak jellegzetes elemeit többszörözve, vagyis azok a megkereső termékének az utánképzései.

Seprűs kút (114) vs. Seprűs kút és Seprűs kút 2

A megkereső „Seprűs kút” elnevezésű terméke egy finoman megmunkált, filigrán, kecses, élethű seprűt és egy fakéreg-mintázatú, alapvetően kerek, de szabálytalan alakú medencét foglal magában, amelyben a csaprész a seprűelem szárához kerül rögzítésre.

A Cég 1. kétféle „Seprűs kútja” formavilágában eltér a megkereső termékétől, mert medencéje egy vastag falú, felületesen megmunkált, robusztus, szabályos kör alakú edény, amelyből egy vastag hengeres kútelem emelkedik ki kéményszerű sapkával, amely nem található meg a megkereső termékében. A Cég 1. terméke is alkalmazza a seprűmotívumot, a seprűalak azonban kevésbé kidolgozott, és részben eltérő formájú, mint a megkereső termékében. Itt a seprű egy gyűrűszerű felső résszel kapcsolódik a nyélhez, míg a megkereső termékénél ez az elem hiányzik, a seprű arányai is mások, itt rövidebb a seprű cirokrésze, és az alja sem hajlik vissza a medencébe érve, hanem egyenesen levágva áll a medence széléhez tapadva, nincs meg benne az a játékoság, az a dinamizmus, mint a megkereső termékében.

Megállapítható, hogy a Cég 1. „Seprűs kút” elnevezésű két termékében a megkeresőféle „Seprűs kútból” csak a seprűmotívumot vette át. Az is megállapítható, hogy a seprű megformálása nem azonos a megkereső seprűformájával. Mindazonáltal az eljáró tanács véle-

ménye szerint a Cég 1. „*Seprűs kút*” elnevezésű két termékében felismerhető a megkereső „*Seprűs kútja*”, és, a megkereső által közölt tényállást is figyelembe véve, megállapítható, hogy a Cég 1. „*Seprűs kútjai*” a megkeresőféle „*Seprűs kút*” alapján, azt megváltoztatva, átdolgozva jöttek létre, származékos műként, amelyben a seprűelem nem csupán ötletként került felhasználásra, hanem a megkeresőféle „*Seprűs kút*” seprűjének részbeni megváltoztatásával.

Sziklamintás, 32 cm átmérőjű váza (119.0) vs. Etna kaspó

Az „*Etna kaspó*” alakja és méretaránya nagyon hasonló a megkereső által gyártott „*Sziklamintás, 32 cm átmérőjű vázához*”, a termékek színe, anyaga, anyagszerkezete, külső megmunkálása is hasonló. Az „*Etna kaspón*” a Cég 1. külső díszítésként egy fonalszerű vonalat is elhelyezett, ez azonban nem teszi a terméket kevésbé összetéveszthetővé.

A fenti azonosságok és hasonlóságok, valamint a megkereső által közölt tényállás alapján megállapítható, hogy a Cég 1. által forgalmazott „*Etna kaspó*” elnevezésű termék a megkereső „*Sziklamintás, 32 cm átmérőjű váza*” elnevezésű terméke alapján készült, azt kis mértékben megváltoztatva, de annak jellegzetes elemeit többszörözve, vagyis a megkereső termékének az utánképzése.

Hengeres vázák (40, 41) vs. Rűcskös váza

A megkereső „*Hengeres váza*” terméke egy klasszikus váza, kaspóforma, amelynek külső anyagborítása kavicsos.

A Cég 1. „*Rűcskös váza*” terméke szintén egy kerek, klasszikus váza, kaspóforma, arányában hasonló a megkereső termékéhez, külső anyagborítása ugyanúgy kavicsos.

Az eljáró tanács megállapítja, hogy a megkereső által gyártott „*Hengeres váza*” elnevezésű termék nem részesül szerzői jogi oltalomban, tekintettel arra, hogy annak egyéni, eredeti jellege nincs sem formáját, sem pedig külső kialakítását, anyagmintázatát tekintve, sem pedig ezek összhatásában.

Mindezek alapján nem állapítható meg, hogy a Cég 1. megsértette volna a megkereső „*Hengeres vázán*” fennálló szerzői jogait.

Bakancs (42) vs. Fűzős bakancs, pillangós dekorral

A megkereső bakancsalakú terméke egy rajzolt, mesebeli bakancshoz hasonló, kijárt, szét-taposott bakancsforma, gondos felületi kimunkálással, elváló talprésszel, kicsit felálló, gömbölyű orr-résszel, amelyen jól kivehető a lépés okozta törés, a bakancson öt cipőfűzőlyuk és az oldalán elöl és hátul is számtalan szegecsminta kapott helyet. A bakancsforma hátsó

részén felvételt könnyítő hátsó rész található, az oldalsó részén a gyűrődések is alaposan kidolgozottak, színe fényes, sárgás, egyéb minta, díszítés nem található rajta.

A Cég 1. „*Fűzős bakancs*” terméke az alábbiakban tér el a megkereső termékétől:

- fűzővel rendelkezik,
- eltérő az anyaga (matt, nem fényes),
- eltérő a színe (szürkés, és nem sárgás),
- pillangómintázat is van rajta,
- a bakancs hátsó részének a formája is eltér, nincs rajta külön elem.

A Cég 1. „*Fűzős bakancs*” terméke az alábbiakban hasonlít a megkereső termékére:

- a cipőfűzőlyukak száma ugyanúgy öt,
- az oldalsó részen ugyanúgy van szegecsmintázat,
- a bakancs kinézete összhatásában ugyanolyan, a kitaposott, elnyűtt, régi cipőformát, amelynek szintén levált a talpa, hasonló megformáltságban jeleníti meg,
- orr-része ugyanúgy felhajlik, gömbölyded alakú, és ugyanúgy megvan rajta a lépés-ránc,
- nyelve ugyanúgy kicsit kihajlik, karimája megvastagított,
- oldalsó részének szabása nagyon hasonló.

Összességében megállapítható, hogy a Cég 1. „*Fűzős bakancs*” terméke a megkereső „*Bakancs*” elnevezésű terméke alapján készült, azt részben megváltoztatva, de annak jellegzetes elemeit többszörözve, vagyis az a megkereső termékének az utánképzése.

Dr. Kabai Eszter, a tanács elnöke
Dr. Horváth Katalin, a tanács előadó tagja
Pázmándi Antal, a tanács szavazó tagja

GEOLÓGIAI TÁRGYÚ EGYETEMI SZAKDOLGOZAT FELHASZNÁLÁSA A MUNKÁLTATÓ ÁLTAL MEGRENDELÉSRE KÉSZÍTETT KUTATÁSI JELENTÉSBEN

SZJSZT-20/2014

A Pécsi Törvényszék által a 15.P.20.390/2012. számú ügyben feltett kérdések

A szakértő feladata, hogy a peres iratok tanulmányozásával, különös tekintettel a mellékelt CD-n található kutatási jelentés és a szakdolgozat összehasonlítása alapján az alábbi kérdésekre válaszoljon.

1. Határozza meg, hogy a felperes szakdolgozata egészében, illetve egyes részei – mint például az abban szereplő kőzetleírások, mérési, kutatási eredmények, következtetések, a fényképfelvételek elkészítési módja – vonatkozásában mennyiben tekinthető a felperes saját, egyéni, eredeti leírásának, megállapításainak!

2. Amennyiben megállapítható a felperes diplomamunkájának egyéni, eredeti jellege, határozza meg, hogy az miben nyilvánul meg, a dolgozat mely részei minősülnek eredeti szellemi alkotótevékenységnek!

3. Határozza meg, hogy a felperes szakdolgozata – és annak a kutatási jelentésben felhasznált / hivatkozott része – a felperes szellemi tevékenységének eredményeképpen jött-e létre, vagy a kőzetleírások, illetve vizsgálatok eredményeképpen bármely, kellő szakértelemmel és ilyen irányú szakmai jártassággal rendelkező személynek azonos, illetve közel azonos következtetésre kellett volna jutnia!

4. A fenti mérések közül (He-piknometria, Hg-porozimetria, permeabilitás) melyek esetében megy tönkre a minta? A fenti mérések közül melyek esetében marad akár részlegesen is alkalmas újabb mérésre a per tárgyat képező kőzetminta?

5. A minták megsemmisülése kizárja-e új – akár azonos, akár eltérő típusú teljes vagy részleges – mérések elvégzését? Ha igen, melyik mérés megismételhetetlen? Ha nem, melyik ismételtelhető? Ha a mérés folytán a mintaelpusztulás nem teljes, úgy kizárja-e akár más típusú mérés elvégzését, ha nem zárja ki, akkor melyik ismételtelhető meg, és milyen mérésre alkalmas a nem teljesen elpusztult minta?

6. Megállapítható-e valamennyi – vagy egyes – az alperes által a Cég 2. részére készített méréssel kapcsolatban, hogy a szakdolgozat, illetve a kutatási jelentés leadását követően azok elvégzése újból megtörtént, illetve megállapítható-e, hogy a mérési eredmények újraértelmezése, újraértékelése megvalósult?

7. Amennyiben új mérés(ek), újraértelmezés(ek) történt(ek), nyilatkozzon arra nézve, hogy e mérések, illetve újraértelmezések milyen nagyságrendűek, hány db új mérés történt!

8. A kutatási jelentés és a diplomamunka összevetése alapján megállapítható-e az, hogy az alperes átemelte a diplomamunkából a saját maga által összeállított kutatási jelentés anyagába a diplomamunka tartalmát? Amennyiben igen, határozza meg, hogy mennyiben azonosak a diplomamunkában szereplő adatok, információk a kutatási jelentésben szereplőkkel, illetve mennyiben fedi a kutatási jelentés következtetése a diplomában szereplő következtetéseket!

9. A fentiek alapján egyértelműen nyilatkozzon arra nézve, hogy megállja-e a helyét az alperesnek az a védekezése, hogy a közetleírásokat csak egyféleképpen lehet elvégezni, a közeteket egyféleképpen lehet leírni!

10. Amennyiben többféle módon is le lehet írni a közeteket, akkor azok mely tekintetben térhetnek el egymástól, tartalmában mennyiben lehet eltérő egy közet többféleképpen való leírása?

11. Amennyiben a közetleírások, illetve a megismételt mérések eredménye és a mérésekből levont következtetések újraértékelése megtörtént, és ezek a szakdolgozatban írtaktól eltérnek, ennek oka a szakdolgozat hibás mérései, következtetései, vagy az eltérés abból adódik, hogy többféle módon, fogalomhasználattal is leírható egy közet, illetve a mérésekből többféle következtetést is le lehet vonni azonos kérdésekre vonatkozóan?

Tényállás

A törvényszék 33. sz. kirendelő végzésében röviden összefoglalta a tényállást, amelyből az eljáró tanács az alábbiakat emeli ki.

Az alperes társaság Cég 1. (székhelye), fő tevékenysége: „Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés”, amely tevékenység végzéséhez munkavállalókat alkalmaz, akiknek munkaköri kötelezettségük a kutatómunkában való közreműködés. Az alperes a tevékenységét az ügyfeleivel kötött vállalkozási szerződések alapján látja el.

A felperes az egyetemen benyújtandó diplomamunkája elkészítéséhez kapcsolódó szakmai gyakorlatát az alperesnél töltötte. Az alperes a szakdolgozat elkészítésével kapcsolatban lehetővé tette a felperes számára, hogy a szükséges mérésekhez és az egyéb vizsgálatok elvégzéséhez berendezéseit térítésmentesen használhassa. A felperes szakdolgozatának külső konzulense az alperes ügyvezetője volt, és további segítséget nyújtottak neki az alperesnél alkalmazásban álló további személyek. A felek a nyári gyakorlattal kapcsolatban 2009. augusztus hónapjára munkaszerződést kötöttek. A munkaszerződés 11. pontja tartalmazta, hogy a munkavállaló tudomásul veszi, hogy a munkavégzése során tudomására jutott valamennyi tény, adat, információ a munkáltató tulajdonát képezi, azt harmadik személynek csak a munkáltató előzetes írásbeli hozzájárulásával adhatja át.

A felperes dolgozatának céljaként a közetek porozitásának és permeabilitásának fúrómagokon való vizsgálatát határozta meg. A diplomamunkához szükséges méréseket 2009 végén kezdte meg az alperesi ügyvezető és projektmérnök felügyelete mellett. Figyelemmel

arra is, hogy az alperes a dolgozathoz felhasznált típusal azonos mintákat korábban nem dolgozott fel, a mérések adatai folyamatosan mentésre kerültek az alperesi informatikai rendszerben. A felperes 2010. áprilisban benyújtotta a diplomamunkáját.

Egyetemi tanulmányainak befejezését követően a felperest az alperes 2010. július 1. napján kötött határozatlan idejű munkaszerződéssel projektmérnöki munkakörben foglalkoztatta. A munkaszerződés tartalmazta a korábbi határozott idejű munkaszerződés 11. pontját.

A Cég 2. 2011. november 15-én az alperessel a koncessziós területek földtani minősítéséhez kapcsolódó adatszolgáltatáshoz laboratóriumi mérésekre és adatszolgáltatásra vonatkozó vállalkozási szerződést kötött. Az adatszolgáltatás célközete – a felperesi szakdolgozatban is vizsgált – „A. Formáció” volt. Az alperesi ügyvezető a kutatási jelentéshez kapcsolódó teljes munkafolyamatot ellenőrizte, így az engedélye nélkül méréseket, munkálatokat az alperesnél nem végeztek.

A felperes előadása szerint az alperesi ügyvezető utasítása alapján a vízzel végzett permeaméteres mérések megismétléseért ő volt a felelős, míg a gázzal végzett permeamétervizsgálatokat nem kellett megismételnie. A kőzetminták elnevezésére, tömegére, térfogatára vonatkozó alapvető információs részt K. K. állította össze. A He-piknometriás mérést Á. P. végezte, a Hg-porozimetriás méréseket azonban nem lehetett megismételni, mivel a kőzetminták roncsolódtak, illetve megsemmisültek.

Az alperes a Cég 2. részére készített kutatási jelentés „1. Előzmények” című bevezetőjében jelezte, hogy *„Egyes mérések eredményei és ezek előzetes értékelése rendelkezésre állt, mert cégünknel 2010-ben [felperes] diplomamunkát írt. Megjegyzendő, hogy a diplomamunka alapjául szolgáló adatok, mérési eredmények a [Cég 1.] tulajdonát képezik, és ezek felhasználása, értékesítése a [Cég 1.] kompetenciája. A diplomamunkát az értelmezés során mint forrásmunkát a megfelelő hivatkozással felhasználtuk, de a mérések újraértelmezése, kiegészítő mérések elvégzése, az adatok ellenőrzése, adatbázisba történő bevitt lehetővé tevő átstrukturálása megtörtént”* (2. o.). Az „A. Formáció”-ból származó magminták kőzetfizikai vizsgálati részének „2.2 Minta előkészítés” címében kifejtettek szerint az *„Összefoglaló nagyban támaszkodik [felperes] munkájára (2010)”*. A „Hivatkozott irodalom” részben megjelölésre került a felperes szakdolgozata is (9. o.).

A felperes 2012. április 6-án kelt keresetlevelében kifejtette, hogy munkaviszonya ideje alatt – diplomamunkáját alapul véve – egy kutatási jelentést készített, amely kutatási jelentés felhasználására az alperes harmadik személynek ellenérték fejében engedélyt adott. A kutatási jelentés elkészítése munkaköri kötelezettsége volt. A felperes hivatkozott az Sztj. 30. § (3) bekezdésre, miszerint a szerzőt megfelelő díjazás illeti meg, ha a munkáltató a felhasználásra másnak engedélyt ad, vagy a művel kapcsolatos vagyoni jogokat másra átruházza. A felperes szerint a diplomamunka és az ez alapján elkészített kutatási jelentés az Sztj. 1. § szerinti szerzői mű, aminek alapján szerzőként díjazásra tarthat igényt. A felperes 2012. szeptember 3-án kelt periratában részletesen összehasonlította diplomamunkájának a szövegét és a kutatási jelentést. Az egyezések bemutatása mellett megjegyezte, hogy „néhány

mondattal egészítettem ki a kutatásjelentést” (2. o.), továbbá „A minták leírásához tartozik a minták kialakításainak a jelentősége. Törekedni kellett a reprezentativitásra.”

Az eljáró tanács szakvéleménye

Előzetes megállapítások

a) Az SZJSZT kizárólag szerzői jogi tárgyú kérdésekben adhat szakvéleményt.³ A bíróság által feltett kérdések között vannak olyanok, amelyeknél a kérdés tárgya nem kapcsolódik a szerzői joghoz, és nem szükséges a szerzői jogi kérdések megválaszolásához. Az eljáró tanács ezen kérdésekben nem nyilatkozik.

b) A szakdolgozat és a kutatási jelentés szerzői jogi vizsgálatához (különösen az egyéni, eredeti jelleg, és a korábbi mű felhasználásának a kérdése) az eljáró tanács megítélése szempontjából szükséges volt geológus mint külső szakértő bevonása.

A 156/1999. kormányrendelet 6. §-ának (2) bekezdése és a Szerzői Jogi Szakértő Testület ügyrendje alapján az eljáró tanács külső szakértőt kérhet fel. A Pécsi Törvényszék kirendelő végzésében feljogosította az SZJSZT-t, hogy geológus szakkonzulentst vagy társszakértőt vegyen igénybe. Az eljáró tanács a geológiai szakkérdések tekintetében beszerezte Zsemle Ferenc környezetjogi szakokleveles geológus (ELTE, Földrajz- és Földtudományi Intézet, Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék, gyakorlati oktató) szakvéleményét. A külső szakértő szavazati jog nélkül részt vett az eljáró tanács ülésén. Az ügyrend 46. pontja szerint külső szakértő közreműködése esetén az ezzel kapcsolatban felmerülő költség az alapdíjat növeli. A külső szakértő tiszteletdíja megegyezik az eljáró tanács előadó tagjának a díjával.

c) A felperes a szakdolgozat szerzője, amelyet az egyetemen nyújtott be. A szerző a szakdolgozatát mint hallgató a felsőoktatási intézménynek átadta. A szerzői műhöz kapcsolódó vagyoni jogosultságok tekintetében az eljáró tanács indokoltan tartja és ezért javasolja vizsgálni, hogy a szakdolgozat készítésekor hatályos felsőoktatási törvény,⁴ továbbá az egyetem szellemi tulajdon-kezelési szabályzata milyen rendelkezést tartalmaz a műnek a felsőoktatási intézmény részére történő átadásával kapcsolatban: az átadás következtében a szakdolgozathoz kapcsolódó szerzői vagyoni jogokat az egyetem megszerezte-e, vagy azok megmaradtak a szerzőnél.

³ A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet – a szakértő testület feladatai cím alatt – kimondja, hogy a testület a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 101. § (1) és (3) bekezdésében megjelölt ügyekben szakértői véleményt ad bírósági vagy hatósági megkeresés vagy megbízás alapján. E rendelet alkalmazásában szerzői jogi jogvitás ügy az Szt.-ben szabályozott szerzői, szomszédos és adatbázis-előállítói jogok érvényesítésével összefüggő bármely jogvita. Az Szt. 101. § (3) bek. szerint a Szerzői Jogi Szakértő Testület felkérésre peren kívül is adhat szakvéleményt a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben.

⁴ 2005. évi CXXXIX. törvény a felsőoktatásról, 48. § (2) bek.

d) Az eljáró tanács álláspontja szerint a szerzői jogi ügy lényege az, hogy az alperes alkalmazta a felperest a szakmai gyakorlat idején, majd a felperes – későbbi, az alperessel létesített munkaviszonyába tartozó munkaköri kötelezettségének teljesítése során – közreműködött egy megrendelésre készített kutatási jelentés elkészítésében akként, hogy ennek során felhasználta – mint saját ismeretét – a szakdolgozatában foglaltakat, és később, a munkaviszony megszűnését követően – a munkabéren felül – díjigényt kíván érvényesíteni.

e) A Sztj. 30. § (1) bekezdés szerint „*eltérő megállapodás hiányában a mű átadásával a vagyoni jogokat a szerző jogutódjaként a munkáltató szerzi meg, ha a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége*”. A vagyoni jogok tehát azokra a művekre, amelyek a munkaviszonyból folyó kötelezettségek teljesítésekként jöttek létre, a törvény erejénél fogva a munkáltatóra szállnak át („*cessio legis*”). A (3) bekezdés – szintén diszpozitív szabály – kimondja, hogy „*a szerzőt megfelelő díjazás illeti meg, ha a munkáltató a felhasználásra másnak engedélyt ad vagy a művel kapcsolatos vagyoni jogokat másra átruházza*”. Ebből következik, hogy a munkáltató által megszerzett vagyoni jog ellenértéke (szerzői díj) mindaddig benne foglaltatik a munkabéren, amíg a felhasználást maga a munkáltató valósítja meg. Erre tekintettel vizsgálendő, hogy amikor alperes – tevékenységi körében eljárva – a Cég 2.-vel megállapodást kötött kutatási jelentés elkészítésére, és a kutatási eredményeket tartalmazó műpéldányt átadta, ez magában foglalta-e azt, hogy a munkáltató – az Sztj. 30. § (3) bekezdése értelmében – a mű felhasználására másnak engedélyt adott-e, vagy e jogot másra ruházta át.

Az eljáró tanács az alábbiak szerint válaszolja meg a törvényszék által feltett kérdéseket.

1. *Határozza meg, hogy a felperes szakdolgozata egészében, illetve egyes részei – mint például az abban szereplő közletleírások, mérési, kutatási eredmények, következtetések, a fényképfelvételek elkészítési módja – vonatkozásában mennyiben tekinthető a felperes saját, egyéni, eredeti leírásának, megállapításainak!*

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: az Sztj.) 1. § (1) bek. alapján ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat. A Sztj. 1. § (2) bek. szerint: „*Szerzői jogi védelem alá tartozik – függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e – az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen: a) az irodalmi (pl. szépirodalmi, szakirodalmi, tudományos, publicisztikai) mű.*”

Az 1. § (3) bekezdése további lényeges tartalmi elemeket nyújt a szerzői jogi védelem alatt álló alkotások – művek – fogalmához: „*A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől.*”

Az. 1. § (6) bek. az ún. „ötlet–kifejezés dichotómia elvet” fogalmazza meg, amikor le-
szögezi, hogy „*valamely ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer vagy matematikai
művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek*”.

Az Szjt. 1. §-ához fűzött miniszteri indokolás külön kiemeli: „*A törvény a magyar és a
nemzetközi szerzői jogi felfogásban egyaránt általánosan elfogadott elvet tükröz annak egy-
értelművé tételével, hogy a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből
fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelemnek a mű egyéni, eredeti jellegén
kívül más feltétele nincs, nem is lehet.*” A miniszteri indokolás ezzel rámutat arra, a törvény
szövegében is tükröződő elvre, hogy a szerzői jogi védelemnek az olyan tevékenység a tár-
gya, amely a szerző szellemi alkotását testesíti meg. Olyan szellemi alkotást, amely *egyéni*
abban az értelemben, hogy az adott körülmények között *lehetőség van többféle kifejezési
módra*, s ezek közül a szerző egyéni módon valósítja meg azok egyikét vagy másikat, és
amely *eredeti* abban az értelemben, hogy az nem csupán valamely már meglévő alkotás
szolgai másolata.⁵

Szerzői műről (alkotásról) két pozitív feltétel bekövetkezése esetén lehet beszélni. Az első
feltétel abban áll, hogy az alkotásnak mint eredménynek az irodalom, a tudomány vagy a
művészet területére kell esnie. Az Szjt. 1. § (2) bekezdésében foglalt példálózó felsorolás *a*
pontja kifejezetten említi a szakirodalmi műveket a szerzői jogi védelem tárgyaként. A szer-
zői jogi védelem fennállásának másik pozitív feltétele, hogy az alkotás, mint a szellemi tevé-
kenység eredménye, egyéni-eredeti jelleggel bírjon. Ez egyben az egyetlen „minőségi” kö-
vetelmény is. Ez másfelől azt jelenti, hogy a védelemnek a mű egyéni, eredeti jellegén kívül
más feltétele nincs, nem is lehet. Az egyéni, eredeti jellegnek ki kell fejeződnie a művön. Ezt
úgy juttatják érvényre az Szjt. megalkotását befolyásoló újabb nemzetközi egyezmények (a
TRIPS és a WCT), hogy hangsúlyozzák, ***a szerzői jogi védelem a kifejezésre („expression”),
és nem a kifejezéssel közölt tartalomra irányul, vagyis az egyéni, eredeti jelleggel az adott
tartalom gondolati kifejezésének kell bírnia.*** A kifejezés védelme igazodik a tartalom, és a
műfajta sajátosságaihoz. Például a funkció és az ebből eredő kööttségek nagymértékben
szűkítik az egyéni-eredeti jelleg kifejezhetőségének terét. Összességében azt lehet mondani,
hogy az egyéni-eredeti jelleg megállapíthatóságának minimálisan az a feltétele, hogy a mű
ne legyen más mű szolgai másolása.

A törvényszék által feltett első kérdés az, hogy a felperes által készített szakdolgozat egyé-
ni, eredeti alkotás-e, azaz szerzői jogi védelem alatt áll-e.

Meg lehet állapítani, hogy a szakdolgozat az Szjt. 1. § (2) bekezdése *a*) pontjában megha-
tározott szakirodalmi mű, ha megfelel az Szjt. 1. § (3) bekezdése szerinti, az előzőek szerint
értelmezendő egyéni-eredeti jelleg követelményének.

Az eljáró tanács abból az általános követelményből indul ki, hogy alkotásnak a gondola-
tot másoktól elhatárolható, egyéni módon kifejeződő mű minősül. Az alkotás egyéni jellege

⁵ SZJSZT-33/2005.

abban áll, hogy valamilyen formában visszatükrözi a szerző tulajdonságait, szubjektivitását, képességeit, intellektualitását, kreativitását, magán hordja a szerző személyiségjegyeit. Mint a fentiekben hangsúlyoztuk, az eredeti jelleg megállapításához elengedhetetlen, hogy az adott körülmények között lehetőség legyen többféle kifejezési módra, ezek közül a szerző egyéni módon választhassa és válassza ki a kifejezési módok egyikét. Az eredetiség az alkotás önállóságát, különlegességét, más művektől való különbözőségét, elhatárolhatóságát, azaz az általa okozott benyomás megismételhetetlenségét fejezi ki. Az eljáró tanács hangsúlyozza, hogy az „egyéni, eredeti jelleg” megítélése műfajonként is eltérő lehet. A mérési eredményeken alapuló szakdolgozat általában azért készül, hogy a vizsgált tudományos kérdést az alkalmazandó módszertani követelmények alapján bemutassa.

A perbeli szakdolgozat – mint egész – szakirodalmi műnek minősül, függetlenül attól, hogy az abban szereplő egyes részek (mérési és kutatási eredmények) esetleg nem minősülnek egyéni, eredeti műnek.

Ezzel szemben a szakdolgozat egyes részei – önmagukban, mint például az abban szereplő közletírások, mérési, kutatási eredmények, következtetések – nem tekinthetők a felperes egyéni, eredeti alkotásának, azok nem részesülnek szerzői jogi védelemben.

A fényképfelvételek triviális, a kreativitás minimumával is alig rendelkező, a funkció által szinte teljes egészében meghatározott produktumok. A perbeli fényképfelvételek célja a minták bemutatása, „dokumentálása”. Ezen célból következően korlátozott volt a felvételt készítő személy egyéni látásmódjának a kifejezése: a cél behatárolta mind a témaválasztást, mind a kifejezési formát.

A tudományos (szakirodalmi) művek (e műcsoportba tartozhat a szakdolgozat) szerzői jogi védelmének lényeges vonása, hogy a kifejtett gondolatok, tételek, tanok, megállapítások, mérési adatok (a mérési adatokat tartalmazó táblázatok), megoldások a közkincsbe tartoznak, tehát közvetlenül a tartalomra a szerzői jogi védelem nem terjed ki, de a gondolatok megformálása, a kifejtés gondolatmenete, ekképpen a tartalom adott kifejezése és így közvetetten a kifejtett, formába öntött tartalom alkalmas lehet a védelem kritériumainak való megfelelésre.⁶

2. *Amennyiben megállapítható a felperes diplomamunkájának egyéni, eredeti jellege, határozza meg, hogy az miben nyilvánul meg, a dolgozat mely részei minősülnek eredeti szellemi alkotótevékenységnek!*

A geológiai mérésen alapuló szakdolgozat esetében az egyéni-eredeti jelleg kibontakoztatását több tényező is behatárolja. Ezek különösen a következők lehetnek:

- a műfajhoz tartozó kötelező mérés,
- a mérés eredményének tényszerű rögzítése, azaz a ténymegállapítás,

⁶ SZJSZT-27/2001.

- a források ismertetésének kötelező, kötött jellege,
- az összefoglalt következtetések követelménye,
- átfogóan nézve pedig a stílus, ezen belül pl. az illető tudományág által kötelezően alkalmazott kifejezőmód, a jelölések kötöttségei.

Az azonban mindemellett kétségtelen, hogy a gondolatok korlátozott kifejtetősége mellett is marad tér a szellemi tevékenységből eredő személyes eredetiség kifejezésére. Ott húzódik a – csak esetenként megállapítható – határ a szerzői mű és a szellemi tevékenységet tükröző, de a szükséges eredetiséggel nem bíró teljesítmény között, ahol a kérdéses szakterület szabályai által megkövetelt, kötött ábrázolásmód és a szakkifejezések használata a belső és a külső formát, vagy a szükségszerűség, az általában elfogadott, bevett elemek, illetve a cél a tartalmat és ennek nyomán annak formába öntését úgy beszűkítik, hogy nem marad lehetőség az egyéni-eredeti jelleg kibontakoztatására.

A szakdolgozat – *mint egész* – szakirodalmi műnek történő minősítése során – az SZJSZT gyakorlata alapján – összességében azt lehet mondani, hogy az egyéni, eredeti jelleg megállapíthatóságának minimálisan az a feltétele, hogy a mű ne legyen más mű szolgai másolása.

Mint a 3. kérdésre adott válaszban bemutatjuk, a szakdolgozat szerzőjét nagyban korlátozták a műfaji kötöttségek. Az nem merült fel, hogy a szakdolgozat szolgai másolás lenne. Erre és a részben megtalálható, helyes felismeréseken alapuló ismeretközlésre tekintettel az eljáró tanács a szakdolgozatot *csékély egyéni-eredeti jelleget* mutató szerzői műnek minősíti.

3. *Határozza meg, hogy a felperes szakdolgozata – és annak a kutatási jelentésben felhasznált / hivatkozott része – a felperes szellemi tevékenységének eredményeképpen jött-e létre, vagy a közetleírások, illetve vizsgálatok eredményeképpen bármely, kellő szakértelemmel és ilyen irányú szakmai jártassággal rendelkező személynek azonos, illetve közel azonos következtetésre kellett volna jutnia!*

A szerzői jog tárgya nem a tartalom, hanem a mű formájának, a kifejezés módjának a védelme. Példa: a relativitás elméletének kidolgozása önmagában hatalmas szellemi tevékenység, ennek ellenére azonban annak viszonylag rövid képlete nem áll szerzői jogi védelem alatt. A szerzői jog ugyanis nem a felismerést védi, hanem a tudományos eredmény leírásának módját és formáját.

Mint ahogy arra az eljáró tanács fent már rámutatott, a szakdolgozat *egésze* egyéni, eredeti jelleggel bír, tehát az a felperes szellemi tevékenysége.

A külső szakértő megállapította, hogy a szakdolgozat – és annak a kutatási jelentésben felhasznált része – a felperes szellemi tevékenységének az eredménye. Ugyanakkor az önállóság kérdése fontos, mivel egy ilyen jellegű tudományos mű elkészítése konzulensi és témavezetői segítséget igényel. Tehát egy diplomamunkáját készítő diáknak bele kell tanulnia a minta-előkészítéstől kezdve a mérésen át az eredmények értelmezésébe, ami egy folyamat,

és nem megy az egyik pillanatról a másikra: témavezetői és konzulensi iránymutatás szükséges hozzá. A felperes által készített közetleírások a geológusi munka általános, gyakran alkalmazott módszerét képezik, míg az elvégzett porozitás- és permeabilitásvizsgálatok speciális szaktudást és műszerparkot igényelnek. Azonban bármely, kellő szakértelemmel rendelkező személy a vizsgálati eredményeket hasonlóan értelmezte volna, mint a szerző a szakdolgozatban, illetve a kutatási jelentésben.

Vannak olyan elemei a szakdolgozatnak, amelyek szükségszerűen következnek annak tárgyából. A szakdolgozat a mérési eredményekkel kapcsolatban számos mintát, grafikont tartalmaz. Ezeket a grafikonokat a mérésre használt műszer készítette (hasonlóan pl. az EKG-vizsgálathoz).

Tehát a *szakdolgozatnak ezek a részei (mérési módszerek és a mérési eredmények leírása) külön-külön nem bírnak egyéni, eredeti jelleggel, azaz önállóan, a szakdolgozat egészéből kiragadva nem állnak szerzői jogi védelem alatt.*

4. *A fenti mérések közül (He-piknometria, Hg-porozimetria, permeabilitás) melyek esetében **megy tönkre** a minta? A fenti mérések közül melyek esetében marad akár részlegesen is alkalmas újabb mérésre a per tárgyát képező közetminta?*

A kérdés tárgya nem kapcsolódik a szerzői joghoz, és nem szükséges a szerzői jogi kérdések megválaszolásához.

5. *A minták megsemmisülése kizárja-e új – akár azonos, akár eltérő típusú teljes vagy részleges – mérések elvégzését. Ha igen, melyik mérés **megismételhetetlen**? Ha nem, melyik ismételhető? Ha a mérés folytán a mintaelpusztulás nem teljes, úgy kizárja-e akár más típusú mérés elvégzését, ha nem zárja ki, akkor melyik ismételhető meg, és milyen mérésre alkalmas a nem teljesen elpusztult minta?*

A kérdés tárgya nem kapcsolódik a szerzői joghoz, és nem szükséges a szerzői jogi kérdések megválaszolásához.

6. *Megállapítható-e valamennyi – vagy egyes – az alperes által a Cég 2. részére készített méréssel kapcsolatban, hogy a szakdolgozat, illetve a kutatási jelentés leadását követően azok elvégzése újból megtörtént, illetve megállapítható-e, hogy a mérési eredmények újraértelmezése, újraértékelése megvalósult?*

A kérdés tárgya nem kapcsolódik a szerzői joghoz, és nem szükséges a szerzői jogi kérdések megválaszolásához.

7. *Amennyiben új mérés(ek), újraértelmezés(ek) történt(ek), nyilatkozzon arra nézve, hogy e mérések, illetve újraértelmezések milyen nagyságrendűek, hány db új mérés történt!*

A kérdés tárgya nem kapcsolódik a szerzői joghoz, és nem szükséges a szerzői jogi kérdések megválaszolásához.

8. *A kutatási jelentés és a diplomamunka összevetése alapján megállapítható-e az, hogy az alperes átemelte a diplomamunkából a saját maga által összeállított kutatási jelentés anyagába a diplomamunka tartalmát? Amennyiben igen, határozza meg, hogy mennyiben azonosak a diplomamunkában szereplő adatok, információk a kutatási jelentésben szereplőkkel, illetve mennyiben fedi a kutatási jelentés következtetése a diplomában szereplő következtetéseket!*

A felperes 2012. szeptember 3-án kelt periratában részletesen összehasonlította a diplomamunkája szövegét és a kutatási jelentést, bemutatva az egyezéseket.

Az eljáró tanács rámutat arra, hogy a Szt. 1. § (6) bekezdése szerint valamely ötlet, elv, elgondolás, működési módszer vagy matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek. Ennek a szabálynak éppen az az alapja, hogy a mű témája, a gondolati tartalom egyik szerző által sem sajátítható ki, minden alkotónak joga van az adott témában művet alkotni. Ugyanezen okból nem lehet a szerzői minőség elismerését igényelni (azaz jogosulatlan átvételt megállapítani) hasonló témájú mű esetében pusztán azon az alapon, hogy az ugyanazon gondolati rendszeren, illetve ugyanazon ismeretek közlésén alapul.⁷

A kutatási jelentés maga tartalmazza, hogy azt az alperes – mint ahogy ez a szakirodalmi művek írásakor általában bevett gyakorlat – más művek felhasználásával is készítette. Az alperes kifejezetten megjelölte forrásként a felperesi szakdolgozatot. Más szerző művének a felhasználása többféle módon történhet, melyeknek a szerzői jogi minősítése is eltérő. Először is említhető az az eset, amikor egy szakirodalmi mű megírásához egy másik, azonos témában íródott mű ad ötletet, „ihletet”. Mivel valamely ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer vagy matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek [Szt. 1. § (6)], „a korszakalkotó tudományos elgondolást tartalmazó és bizonyító közlemény szerzői jogi védelme nem terjed ki a benne közölt tudományos tétel monopolizálhatóságára”⁸

Bevett gyakorlatnak tekinthető, hogy szakirodalmi művek írása más hasonló, azonos témában írt művek felhasználásán alapszik, amire az Szt. a szerző engedélye nélkül lehetőséget ad az ún. szabad felhasználás körében, az idézés szabályai szerint. A Szt. 34. § (1) bek.

⁷ SZJSZT-34/2007.

⁸ Vö.: Gyertyánfy Péter (szerk.): A szerzői jogi törvény magyarázata. CompLex Kiadó, Budapest, 2006, p. 30. és 32.

alapján a mű részletét – az átvevő mű jellege és célja által indokolt terjedelemben és az eredetihez híven – a forrás, valamint az ott megjelölt szerző megnevezésével bárki idézheti. Az idézés szabályainak jelentőségét az adja, hogy a vagyoni jogok átruházása nem szünteti meg a név feltüntetéséhez való jogot. Az idézésnek egy másik típusa, amikor nem szó szerinti idézés történik, hanem egy adott szövegnek az átírata, amely esetben természetesen szintén fennáll a forrásmegjelölés kötelezettsége.

9. *A fentiek alapján egyértelműen nyilatkozzon arra nézve, hogy megállja-e a helyét az alpe-resnek az a védekezése, hogy a közetleírásokat csak egyféleképpen lehet elvégezni, a közete- ket egyféleképpen lehet leírni!*

A szakdolgozatban és a kutatási jelentésben található közet-/mintaleírások – nemcsak tartal-mukat tekintve – szinte szó szerinti egyezést mutatnak. A földtudományokban alkalmazott közetleírás módszertana általános sémát követ. Azonban a metodikája nem olyan szigorú, hogy annak alapján egy közetmintáról készült leírásnak szó szerint meg kell egyeznie az ugyanazon mintáról készült másik közetleírással. Tehát a módszertani sémán belül a jellemző közetani jegyek leírása többféleképpen elkészíthető.

10. *Amennyiben többféle módon is le lehet írni a közeteket, akkor azok mely tekintetben tér- hetnek el egymástól, tartalmában mennyiben lehet eltérő egy közet többféleképpen való leírása?*

A szerzői jog nem a szakdolgozat tartalmát, hanem annak kifejezőmódját védi. Hasonló szakmai tudással rendelkező személyek közel azonos részletességű közetleírása tartalma tekintetében egyező. Eltérés a közetleírások formai jellegében, az idegen szavak használá- tában, az egyes közetani jellegek esetlegesen különböző kifejezésekkel történő leírásából adódhat. Tehát szerzői jogi szempontból a funkcionális célú szakdolgozatban, illetve ku- tatási jelentésben a közetleírás önmagában egyéni, eredeti jelleggel nem bír, azaz önállóan nem minősül szerzői műnek.

11. *Amennyiben a közetleírások, illetve a megismételt mérések eredménye és a mérésekből le- vont következtetések újraértékelése megtörtént, és ezek a szakdolgozatban írtaktól eltérnek, ennek oka a szakdolgozat hibás mérései, következtetései, vagy az eltérés abból adódik, hogy többféle módon, fogalomhasználattal is leírható egy közet, illetve a mérésekből többféle következtetést is le lehet vonni azonos kérdésekre vonatkozóan?*

A külső szakértő álláspontja szerint a szakdolgozat és a kutatási jelentés összevetése után valószínűsíthető, hogy megismételt mérések nem készültek a fúrómagokról, illetve a mérési eredmények újraértelmezése sem történt meg. Ezt a megállapítást támasztja alá a kutatási

jelentésben található számszerű eredmények két tizedesjegynyi egyezősége a szakdolgozatban találhatókéval. Ugyanis a mérések reprodukivitása nem 100%-os, minden mérés legalább néhány tized százalék hibával jár még ugyanazon a mintán is. Tehát ugyanazon mintán elvégzett két mérésből kapott számszerű eredmény két tizedesjegy pontossággal nem egyezhet meg, a mérés hibájától fakadóan eltérő értéket kell mutatnia.

Dr. Sarkady Ildikó, a tanács elnöke
Dr. Bacher Gusztáv, a tanács előadó tagja
Dr. Márton Mátyás, a tanács szavazó tagja

Összeállította: dr. Legeza Dénes